

Virksomhetsplan Agder Renovasjon IKS

2025 – 2028

Brukbar – klær og tekstil butikken på Heftingsdalen.

<i>Dato/vedtak:</i>	<i>Ansvarlig:</i>	<i>Kommentar:</i>
11.10.18	Representantskapet	Virksomhetsplan 2019 - 2022
09.10.19	Representantskapet	Virksomhetsplan 2020 - 2023
13.10.20	Representantskapet	Virksomhetsplan 2021 - 2024
13.10.21	Representantskapet	Virksomhetsplan 2022 - 2025
12.10.22	Representantskapet	Virksomhetsplan 2023 - 2026
11.10.23	Representantskapet	Virksomhetsplan 2024 - 2027
21.10.24	Representantskapet	Virksomhetsplan 2025 - 2028

Innholdsfortegnelse:

FNs Bærekraftsmål:	Side 3
Virksomhetsplanen inkluderer:	Side 4
Agder Renovasjon IKS sin verdikjede:	Side 4
Rammebetingelser:	Side 5
Definisjon på bærekraft:	Side 6
Definisjon på sirkulær økonomi:	Side 6
Overordnet mål:	Side 7
<u>Strategiske mål:</u>	
Tjenesten:	Side 8
IT – digitaliseringsstrategi:	Side 9
Avfallsplan:	Side 9
Fremtidig utvikling:	Side 10
Bedriftskultur:	Side 11
Kommunikasjon:	Side 11
Samfunnsansvar:	Side 11
Miljøpolicy:	Side 12
HR, HMS og kvalitet:	Side 13

Agder Renovasjon IKS
- Best for miljøet!

FNs Bærekraftsmål:

FNs Bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmål betyr mindre forbruk og mer sirkulærøkonomi.

Virksomhetsplanen

Inkluderer følgende dokumenter:

Overordnet mål og strategi	Økonomiplan
➤ Overordnet mål	➤ Budsjett 2025
➤ Strategiske mål	➤ Budsjett 2025 – 2028
	➤ Investeringsplan 2025 – 2028
	➤ Oversikt over gjeldsbyrde

Virksomhetsplanen skal årlig revideres og behandles av representantskapet i Agder Renovasjon IKS.

Agder Renovasjon IKS sin verdikjede:

Agder Renovasjon IKS sin verdikjede omfatter avfallets vei fra kilde til sluttbehandling inklusive kundebetjening, nødvendige støtteaktiviteter og fakturering av renovasjonsgebyr.

Rammebetingelser:

Internasjonale og nasjonale krav og målsettinger

EUs pakke for sirkulær økonomi og avfallsdirektivet stiller krav til økt ressursutnyttelse av avfall, gjennom et revidert rammedirektiv for avfall. Endringene i direktivet tar for seg to områder med ekstra stor miljøpåvirkning: Tekstiler og matsvinn.

Materialgjenvinning og gjenbruk står helt sentralt i EU direktivet.

Kildesortering (husholdninger):

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) gir følgende krav:

Matavfall:	70% fra 2035.
Plast/emballasje:	70% fra 2035.
Papp/papiravfall:	85 % fra 2035.
Glass/metallemballasje:	90% fra 2035.
Hage- og parkavfall:	Utsortering ved kildesortering.
Tekstilavfall (som kan forberedes til ombruk eller gjenvinning):	Utsortering ved kildesortering.

Høyere mål til mengden som må kildesorteres for å klare materialgjenvinnings kravet.

Materialgjenvinning:

Det er satt følgende mål for materialgjenvinning (returselskapenes sin oppgave):

- 55 prosent innen 2025
- 60 prosent innen 2030
- 65 prosent innen 2035

Lokale forskrifter, tillatelser og avtaler

Kommunene har gitt ansvaret for avfallshåndteringen til Agder Renovasjon IKS (ARIKS). ARIKS' mandat er nedfelt i en selskapsavtale godkjent av representantskapet i ARIKS 2021 (revidert og til behandling i representantskapet oktober 2024). Selskapsavtalen beskriver føringer fra styret og representantskapet/eierkommunene i ARIKS.

Definisjon på bærekraft:

For at noe skal kalles bærekraftig må disse dimensjonene være i balanse.

ARIKS skal arbeide etter modellen, der det er likeverd mellom hensynet til samfunn/menneske, miljø og ressursutnyttelse og en sunn økonomi. Bærekraft er en samfunnsutvikling som tilfredsstillende dagens forbruksbehov uten å ødelegge for fremtidige generasjoners sine muligheter.

Definisjon på sirkulærøkonomi:

Sirkulær økonomi handler om at produktene må vare så lenge som mulig; repareres, oppgraderes og i større grad brukes om igjen.

ARIKS skal sammen med avfalls – og gjenvinningsbransjen være en konkurransedyktig leverandør av resirkulerte råvarer til produksjon av nye materialer og produkter.

I sirkulær økonomi gjelder det å bruke ting om igjen, og produsere nytt av brukt. Materialgjenvinning sørger for råvarer til industrien, et viktig bidrag til det fornybare samfunnet:

Kjernen i sirkulærøkonomi er å utnytte planetens ressurser på en best mulig måte for å sørge for bærekraft og verdiskaping også på lang sikt.

Overordnet mål og strategi for Agder Renovasjon IKS

Overordnet mål:

Agder Renovasjon IKS (ARIKS) er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Arendal, Grimstad og Froland. ARIKS leverer avfallstjenester til ca 75 000 innbyggere.

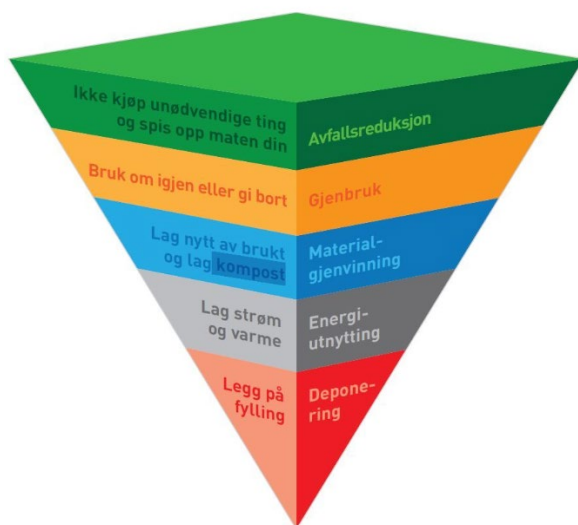
Selskapsavtalen for ARIKS legger føringer for hvilket ansvar selskapet har påtatt seg for sine eierkommuner. I selskapsavtalen § 5 Formål:

Kommunene er gjennom forurensningsloven pålagt oppgaver innen husholdnings- og fritidsrenovasjon, slamtømming og behandling. Selskapets formål er på vegne av deltakerne, å utføre de oppgaver som eierkommunene har i tilknytning til innsamling, transport, behandling og omsetning av avfall og septik/avløpsslam.

I selskapsavtalen § 6 Oppgaver og ansvarsområde:

Selskapet skal løse eierkommunenes oppgaver innen avfallshåndtering på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte, i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og bidra til økt miljøbevissthet blant innbyggerne.

Eierkommunene har delegert vedtaksmyndighet til selskapet. Det innebærer ansvar for husholdningsrenovasjonen og innkreving av renovasjonsgebyr. Gjennom ARIKS skal eierkommunene sikre at innbyggerne får de renovasjonstjenester de har krav på å forventninger til, og at ressursene forvaltes på en effektiv måte i samsvar med by – og kommunestyrenes forutsetninger.

Avfallshierarkiet:

Hovedmålet i avfallshierarkiet er å redusere avfallsmengdene. ARIKS skal legge til rette for økt aktivitet oppover i avfallspyramiden samtidig som kostnadene holdes på et akseptabelt nivå.

1. Avfallsreduksjon (best)
2. Gjenbruk
3. Materialgjenvinning
4. Energigjenvinning (Returkraft)
5. Deponering (dårligst)

Selskapet skal drive etter selvkostprinsippet, og føre selvkostregnskap. Alle kostnader forbundet med husholdningsrenovasjonen (innsamling, mottak, behandling og fakturering) skal dekkes gjennom renovasjonsgebyrene. Selskapet skal arbeide for en mest mulig økonomisk og effektiv drift.

Selskapet skal tilrettelegge med gode enkle løsninger for kildesortering for husholdningene, og gjennom sitt arbeid bidra til økt miljø bevissthet hos innbyggerne om viktigheten av riktig avfallshåndtering og forsvarlig håndtering av farlig avfall.

ARIKS skal ha fornøyde kunder, gode og brukervennlige løsninger, et rimelig renovasjonsgebyr og god miljøprofil.

Strategiske mål:

Tjenesten:

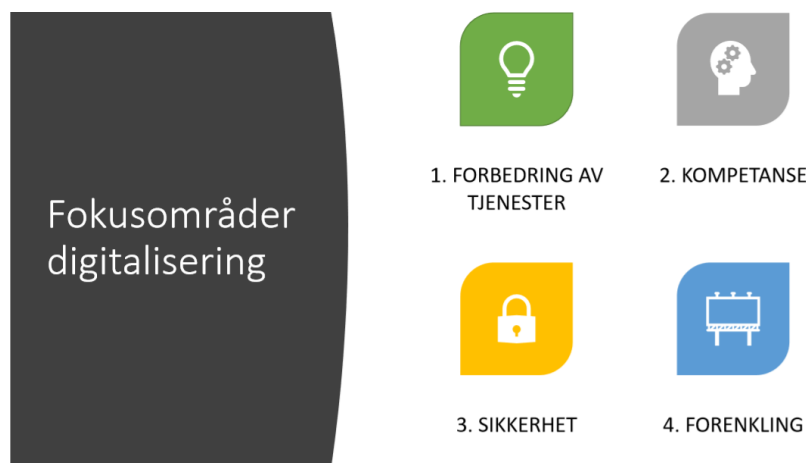
- **Innsamling av husholdningsavfall og slam**
Sikre kvalitet og pris på tjenestene gjennom krav i anbud, og oppfølging av leverandør. Kontrakt med NordREN AS for innsamling av husholdningsavfall, inngått 9.4.2018, og ny kontrakt med Norva24 for tømning av septik inngått 1.1.2020.
- **Kundeservice**
Gjennom god kommunikasjon med innbyggerne i alle ledd i organisasjonen, og renovatørens arbeid og punktlighet med henting av avfall, skape tillitt og gode kundeopplevelser. Ansatte har et felles oppdrag i virksomheten, der kundeservice er kjerneoppgaven som sikrer en god tjeneste til innbyggerne.
- **Fleksibilitet**
Smidige åpningstider på avfallsanleggene skal sørge for et godt tilbud til innbyggerne og tilgjengelighet for å levere avfall.
- **Kundetilfredshet**
ARIKS skal arbeide for objektive målinger av selskapets tjeneste. Formålet med renovasjonsbenchmarking er å få en objektiv sammenligning av selskapets drifts og systemeffektivitet, kostnader, kundetilfredshet, miljøstandard og gebyrer, med andre i bransjen. ARIKS skal være blant de beste i landet på kundetilfredshet (siste måling i 2024).
- **Renovasjonsgebyr**
Selskapets mål er at renovasjonsgebyret skal holdes på et akseptabelt nivå og være på linje med sammenlignbare selskaper.
- **Gjenvinningsvarer**
Avfallsbransjen og ARIKS er leverandør av ressurser, der en sørger for råstoff til industrien som en del av den sirkulære økonomien. Selskapet skal fremforhandle gode prisavtaler i markedet, på gjenvinningsvarer, med hensikt å øke inntektene og redusere inntektsbidraget fra husholdningene.
- **Herreløst avfall**
Tilby gratis innlevering av herreløst avfall som gjelder opprydding av forsøplet uteområder, langs strender (strandryddedagen, våre strender) og lignende.
- **Miljøtaxi**
En rimelig henteordning for grovavfall, skal spesielt være tilpasset innbyggere som ikke har (tilhenger) mulighet for å levere avfall på gjenvinningsstasjoner og eldre innbyggere.
- **Sikre lokal og regional håndtering av avfall**
Gjennom datterselskapet ARNAS, tilby gode avfallsløsninger, oppnå synergieffekter som utnyttelse av anlegg/maskinpark og bemanning, og sikre lokal håndtering av næringsavfallet.
- **Klageorgan**
Selskapet overtok alle oppgaver innenfor husholdningsrenovasjon i 2021 for eierkommunene, og selskap som er gitt myndighet til å fatte enkeltvedtak, skal ha egne klageorgan. Selskapet

har opprettet eget klageorgan. Formålet med klageorgan er å gi innkomne klager forsvarlig behandling, sikre riktige vedtak og trygge den enkeltes rettssikkerhet.

IT - digitaliseringsstrategi

- Digitaliseringsstrategien skal understøtte ARIKS sine mål som definert i strategiplanen. Integrere digital teknologi og sørge for at IT- verktøy som eksempel APP, SMS løsning, Chat robot, i større grad tas i bruk i selskapet, i kommunikasjon med innbyggerne.

Avfallsplan:

- **Avfallsforskrift**
Selskapet har av eierkommunene fått ansvar for revisjon av kommunenes forskrift om husholdningsavfall som vedtas av by – og kommunestyrene (Forskrift - husholdningsavfall Arendal, Grimstad og Froland revidert og gjeldende fra 1.1.23).
- **Nedgravde avfallsløsninger og bunntømte avfallsløsninger**
Nedgravde containere etableres i eksisterende bebyggelse i områder med tett bebyggelse og smale ufremkommelige veier som erstatning for beholderløsning, der dette er hensiktsmessig. Det er igangsatt et prosjekt for bunntømte avfallsløsninger som erstatning for flere utfordrende hyttestasjoner.

Flere nye utbyggingsprosjekter etablerer nedgravde avfallsløsninger, for leilighetsbygg og boligfelt. Hensikten med nedgravde avfallsløsninger er gode innsamlingsordninger, bedre estetikk, redusert brannfare, fornøyde brukere og mindre forsøpling.

Fremtidig utvikling:

➤ **Ny lokasjon for Heftingsdalen avfallsanlegget**

Det arbeides for at miljøparken Heftingsdalen skal erstattes med ny lokalitet for avfallsanlegget på grunn av etablering av batterifabrikken. Ny lokasjon for avfallsanlegget skal inkludere virksomhetsområdene i dagens anlegg og det skal etableres et fremtidsrettet anlegg, med utviklingsmuligheter. I dag er det ca 80 personer (inkl underleverandør og ARNAS) som har sin arbeidsplass på Heftingsdalen.

Det henvises til strateginotat for nytt renovasjonsanlegg.

➤ **Deponi**

Dagens deponi driftes så lenge som mulig. Plan for avslutning av dagens deponi og etablering av nytt deponi, utsettes inntil videre.

➤ **Samarbeid med andre avfallsselskap**

Avfallsbransjen er i stadig endring, og det stilles stadige nye krav til selskapene. ARIKS er nest største avfallsselskapet i Agder, og skal fortsatt ha en sterk posisjon som avfallsselskap. ARIKS er bevisste vårt samfunnsansvar, og står beredt til å bidra med vår kunnskap i den sirkulære omstillingen.

➤ **Formidlingssenter**

Det skal tilrettelegges for et pedagogisk undervisnings- og besøksopplegg for det grønne skiftet og ulike aktuelle temaer som marin forsøpling, avfall og gjenvinning, avfallshistorien, sirkulær økonomi, Returkraft og energigjenvinning, gjenvinning av batterier mm. De store avfallsmengdene og utfordringene med forsøpling, understreker viktigheten av å drive med holdningsskapende arbeid.

➤ **Holdningsskapende arbeid**

Miljøpedagogen er sentral i arbeidet med holdningsskapende arbeid. Et besøksopplegg består av omvisning på avfallsanlegget for skoleklasser og andre interesserte. Et samarbeid mellom ARIKS og ARNAS. Lærere og elever setter stor pris på å få se avfall og håndteringen fysisk og at myten om at alt brennes, avkreftes.

➤ **Avfallsreduksjon gjennom reparasjoner og gjenbruk**

I den sirkulære økonomien er det viktig at tingene brukes så lenge som mulig. Tilrettelegge for reparasjoner og gjenbruk, gjennom et mulig reparasjonsverksted som eventuelt kan drives av andre samarbeidspartnere. Et reparasjonsverksted med formål å tilby arbeidstrening og tingene fikses og selges i stedet for at det blir kastet.

➤ **Gjenvinning av tekstiler**

Myndighetene har satt krav til kommunene om utsortering av alle tekstiler fra 2025. Tekstiler skal ut av restavfallet og skal i størst mulig grad ombrukes eller materialgjenvinnes. ARIKS sin oppgave blir å motta/samle inn sortert tekstilavfall til materialgjenvinning og forberedelse til ombruk. Det arbeides i nettverket (avfallsselskapene) om et mulig fremtidig samarbeid i Agder, der det kan være muligheter for ARIKS for tekstilhåndtering på ny tomt.

- **Fornybar energi**
Det skal arbeides for fornybare energikilder, med satsing på solceller, vannbåren varme mm. Diesel anleggsmaskiner (hullastere og gravemaskiner) skal erstattes med elektrisk når teknologien er tilstrekkelig moden og det lar seg forsvare økonomisk.
- **Biogass**
ARIKS ser på mulighet sammen med andre avfallsselskaper, å behandle matavfallet i biogassanlegg. En overgang fra kompostering av matavfall til biogass, vil redusere klimagassutslipp og redusere lokal luftforurensning. Ressursene i et biogassanlegg er blant annet matavfall og kumøkk, og produktene blir biogass og biorest (gjødsel). Biogass er et fornybart og miljøvennlig brennstoff som kan produseres av ulike organiske materialer og kan anvendes til mange ulike formål som elektrisitetsproduksjon, oppvarming og i transportsektoren.

Bedriftskultur:

- ARIKS skal ha en bedriftskultur som kjennetegnes av trivsel og arbeidsglede. Selskapets ledelse skal løpende arbeide og tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø, og selskapets ansatte forventes å bidra til et positivt og godt arbeidsmiljø. Bedriftskulturen skal være preget av god kundeservice, ha åpenhet, være tydelige i kommunikasjon og bevisste på vårt samfunnsansvar som fremmer et godt omdømme.

Kommunikasjon:

- **Synlighet og brukerkommunikasjon**
ARIKS skal være en synlig miljøbedrift og samfunnsaktør i regionen. Gjennom annonsering, informasjonsarbeid, sosiale medier, besøksopplegg på anleggene og «bærekraftig» budskap i dekorering av renovasjonsbilene mm.
- **Nettverk**
ARIKS skal benytte naturlige lokale møteplasser (Markedsforum, næringsforeningen, UIA og andre nettverk) og bransjeforeningen Samfunnsbedriftene som bidrag innen kommunikasjon og utvikling.

Samfunnsansvar:

- **Etiske retningslinjer**
ARIKS forvalter store verdier og utfører tjeneste av stor betydning for innbyggerne. Det er derfor svært viktig å ha riktig fokus på etikk og samfunnsansvar, og å bevisstgjøre handlinger på alle nivåer i selskapet. Etiske retningslinjer i ARIKS ble sist revidert og vedtatt av representantskapet 19.4.23.
- **Arbeidsinkludering og arbeidstrening**
Gjennom samarbeid med NAV, attføringsbedrifter, kriminalomsorg mm bidra med praksis plasser og arbeidstrening for enkeltindivid. Gjennom samarbeid med Ellengård arbeidssenter

produsere miljøteia. Bidrar til arbeid for den enkelte, økt gjenbruk og mål om avfallsreduksjon.

➤ **Lærlinger**

ARIKS er godkjent opplæringsbedrift (godkjenningsordning via fylket), og tilbyr lærlinger plass i bedriften via opplæringskontoret. Ordningen er gjennom OKAB som sørger for økonomisk støtteordning.

Miljøpolicy:

➤ **Gjenvinningsgrad**

Gjennom informasjon og tilrettelegging av gode kildesorteringsløsninger, arbeide for høy grad av gjenvinning % av avfallet. Høy gjenvinningsgrad gir reduserte kostnader, og er et positivt bidrag til miljøet.

➤ **Gjenbruk**

ARIKS arbeider for økt gjenbruk, jfr FNs bærekraftsmål nr 12, ansvarlig forbruk. Gode tilbud i gjenbruksbutikken og butikken Brukbar klær og tekstil, gir økt gjenbruk, avfallsreduksjon og mindre kostnader.

➤ **Ettersorteringsgrad (gjenvinning)**

Tilrettelegge for mulighet for å øke ettersorteringsgraden for avfall.

➤ **Miljøvogn**

Tilrettelegge for gratisvarer (gjenbruk) med en miljøvogn med gratisvarer fra gjenbruksbutikken. Gratis bu med gjenbruksvarer på Østerhus mottaksanlegg.

➤ **Fossilfrie anlegg**

Plan for utfasing av fossilt drivstoff på anleggene, med en overgang til fornybart (eksempelvis el biler) for maskinparken. Det etableres ladestasjoner på avfallsanleggene.

➤ **Avfallspyramiden**

ARIKS bygger virksomheten på avfallspyramiden (avfallshierarkiet). Hovedmålet er å redusere avfallsmengdene. Målet er å være lengst opp i pyramiden, både for å få maksimalt ut av ressursene, og for å begrense klimautslipp.

➤ **Produksjon av kompostjord**

ARIKS komposterer matavfall og hageavfall. Et samarbeid med Grønn Vekst bidrar med fagkompetanse på dette felt. Kompostjord erstatter annen torvholdig jord og bidrar til reduserte klimautslipp.

➤ **Innkjøp**

ARIKS skal arbeide for å oppnå klimavennlige innkjøp. Innkjøp skal sikre riktig pris, volum og være bærekraftig i tilknytning til miljø og klimaavtrykk. ARIKS er i et samarbeid med andre avfallsselskap hvor fokuset er hvordan oppnå klimavennlige innkjøp.

HR, HMS og Kvalitet

- **Sikker arbeidsplass**
ARIKS skal være en sikker og trygg arbeidsplass, der en gjennom systematisk HMS arbeid skal sikre at ARIKS arbeider i henhold til alle relevante lover og forskrifter. Dette arbeidet skal gi gode og trygge rammer for både ansatte, kunder og det indre og ytre miljø.
- **Attraktiv arbeidsplass**
Det er et klart mål at ARIKS skal fremstå som en attraktiv arbeidsgiver både overfor ansatte og potensielt nye ansatte. For å sikre dette, tilstrebes et godt omdømme for virksomheten.
- **Arbeidsmiljø og sykefravær**
Mål på sykefravær i virksomheten er < 2 % korttidsfravær (1 – 16 dager) og < 5 % langtidsfravær (> 16 dager). Gjennom kvartalsvis sykefraværsmelding, følge opp målsetningen og gjennomføre tiltak.
- **Arbeidsmiljøutvalg**
ARIKS har eget AMU. Gjennom utvalget, arbeide for et forsvarlig og godt arbeidsmiljø i virksomheten. AMU bidrar til at ledelse og arbeidstakere har en felles arena der hensynet til arbeidstakers HMS blir ivaretatt, synliggjort og dokumentert. Utvalget deltar i planleggingen av verne – og miljøarbeid, og i saker som angår ansattes sikkerhet, helse og velferd.
- **Arbeidsmiljøundersøkelse**
Kartlegging av ansattes arbeidsmiljø, hvert 3. år, ved hjelp av bedriftshelsetjenesten. Målsetning å opprettholde bedriftens tilfredsstillende resultater som inkluderer arbeidsmiljø og trivsel (siste kartlegging i 2023).
- **Kompetanseheving**
Avfallsbransjen er i stadig utvikling rettet mot det grønne skiftet og ny digital teknologi skal i større grad tas i bruk i selskapet. Gjennom planer for kompetanseutvikling, nyrekruttering og/eller samarbeid med andre avfallsselskap, bidra til at selskapet har tilstrekkelig ressurser og kompetanse til å gjennomføre og løse eierkommunenes oppgaver i tråd med virksomhetens mål.
- **Ytre miljø**
Tillatelsen for Heftingsdalen og Østerhus gitt av statsforvalteren, samt Forurensingsloven definerer krav til utslipp. ARIKS skal videreutvikle arbeidet med å måle, etterspore og risikovurdere avtrykket vi setter på miljøet rundt oss for minst mulig miljøpåvirkning.